

UZASADNIENIE

W dniu 4 grudnia 2015 roku, do Sądu Rejonowego w Żaganiu wpłynął pozew małoletniego powoda P. C. (1), reprezentowanego przez przedstawicielkę ustawową M. P., w którym powód domagał się od pozwanego P. C. (2) podwyższenia alimentów z kwoty 500,00 złotych miesięcznie, ustalonych ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w Żaganiu w dniu 1 października 2013 roku, w sprawie III RC.380/13, do kwoty po 900,00 złotych miesięcznie, płatnych do dnia 5 każdego miesiąca do rąk matki małoletniego powoda oraz zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu, przedstawicielka ustawowa małoletniego powoda podała, że w dniu 1 października 2013 roku zostały ustalone alimenty na rzecz małoletniego syna w wysokości po 500,00 złotych miesięcznie, które zostały obniżone z dotychczasowej kwoty 700,00 złotych miesięcznie i wówczas nie uwzględniono okoliczności, że małoletni powód jest alergikiem. Od tego czasu stan zdrowia małoletniego pogorszył się, zdiagnozowano u niego rozszerzoną alergię, co również spowodowało wzrost kosztów leczenia małoletniego powoda. Ta okoliczność, stanowi podstawę do podwyższenia alimentów o kwotę 400,00 złotych miesięcznie.

Pozwany P. C. (2), na rozprawie, w dniu 29 grudnia 2015 roku, wniósł o oddalenie powództwa w całości (k.20v). Jednocześnie, pozwany podniósł, że obecnie nie jest w stanie płacić alimentów w kwocie wyższej niż dotychczasowa, albowiem w stosunku do niego komornik sądowy prowadzi postępowanie egzekucyjne z tytułu zaległych alimentów i potrąca mu 60% pensji. W ten sposób, na własne utrzymanie pozostaje mu kwota około 900,00 złotych miesięcznie, z czego musi pokryć stałe koszty związane z utrzymaniem mieszkania i mediami.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

Wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego w Żaganiu, z dnia 21 listopada 2011 roku, w sprawie III RC.412/11, zasądzono na rzecz małoletniego powoda P. C. (1) alimenty w kwocie po 700,00 złotych miesięcznie. W postępowaniu nie brał udziału pozwany P. C. (2), albowiem wezwanie odebrała w jego imieniu konkubina, zaś pozwany przebywał wówczas w Areszcie Śledczym w N..

Ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w Żaganiu, w dniu 1 października 2013 roku, w sprawie III RC.380/13, przedstawicielka ustawowa małoletniego powoda i pozwany ustalili, że pozwany P. C. (2) będzie łożył na rzecz małoletniego syna alimenty obniżone z kwoty 700,00 złotych miesięcznie do kwoty 500,00 złotych miesięcznie, poczynając od dnia 1 października 2013 roku, płatne do 15 dnia każdego miesiąca do rąk przedstawicielki ustawowej małoletniego powoda M. P..

Dowód:

- protokół rozprawy z dnia 1.10.2013 roku (k.23-24 akt III RC.380/13).

W październiku 2013 roku, przedstawicielka ustawowa małoletniego powoda wraz z synem zamieszkiwała na terenie Niemiec. Wyjechała z Polski we wrześniu 2013 roku z zamiarem stałego pobytu w Niemczech. Małoletni powód miał wówczas 12 lat i rozpoczął naukę w IV klasie szkoły podstawowej. Do dnia 4 września 2013 roku, przedstawicielka ustawowa małoletniego była zarejestrowana jako osoba bezrobotna w PUP w Ż., a do końca października 2013 roku otrzymywała zasiłek rodzinny na syna w kwocie 106 złotych miesięcznie. Alimenty w wysokości 500,00 złotych miesięcznie otrzymywała z funduszu alimentacyjnego. Następnie, zarejestrowała się jako osoba bezrobotna w Niemczech oraz rozpoczęła uczęszczanie na kurs języka niemieckiego, który opłacała jej agencja pracy. Wspólnie z małoletnim powodem, M. P. zamieszkała u kuzynki i oczekiwała na przydział lokalu socjalnego. Utrzymywała się z zasiłku socjalnego w kwocie 430,00 Euro miesięcznie. Kuzynce do opłat i wyżywienia dokładała się 100 Euro miesięcznie. Ponadto, w czerwcu 2013 roku, przedstawicielka ustawowa małoletniego powoda ukończyła studia na Uniwersytecie (...) – kosmetologię, a dodatkowo mogła podjąć pracę w swoim zawodzie jako fizjoterapeuta.

Małoletni powód P. C. (1) był alergikiem. Ponadto, był diagnozowany w (...) w Ż. pod kątem (...). Ostatecznie, nie stwierdzono u niego tej choroby, ale z uwagi na nadpobudliwość zalecono kontakt z psychologiem.

Dowód:

- protokół rozprawy z dnia 1.10.2013 roku (k.23-24 akt III RC.380/13),
- decyzja Burmistrza Ż. z dnia 04.10.2012 roku (k.20 akt III RC.380/13),
- decyzja Burmistrza Ż. z dnia 15.10.2012 roku (k.21 akt III RC.380/15),
- zaświadczenie PUP w Ż. z dnia 30.09.2013 roku (k.22 akt III RC.380/13).

Pozwany P. C. (2), w październiku 2013 roku, był zatrudniony w Zakładzie (...) spółka z o.o. w Ż. na czas określony do dnia 31 grudnia 2014 roku w pełnym wymiarze czasu pracy i zarabiał 1.600,00 złotych netto miesięcznie. Pozwany rozpoczął pracę w tym zakładzie w dniu 1 marca 2013 roku. Z tytułu zaległości alimentacyjnych, komornik sądowy potrącał mu z pensji kwotę 994,00 złote miesięcznie. Tym samym, pozwany otrzymywał wynagrodzenie w wysokości 675,00 złotych miesięcznie. Innych dochodów pozwany nie posiadał.

Pozwany zamieszkiwał wspólnie z ojczymem w mieszkaniu komunalnym, którego głównym najemcą była jego matka. Prowadzili odrębne gospodarstwa domowe i ojczym dokładał mu się do opłat 100,00 złotych miesięcznie.

Dowód:

- protokół rozprawy z dnia 1.10.2013 roku (k.23-24 akt III RC.380/13),
- zaświadczenie komornika sądowego z dnia 30.09.2013 roku (k.10 akt III RC.380/13),
- opłaty pozwanego (k.13-17 akt III RC.380/13),
- umowa o pracę z dnia 01.03.2013 roku (k.18 akt III RC.380/13).

Obecnie, przedstawicielka ustawowa małoletniego powoda M. P. zamieszkuje wraz z małoletnim powodem i siedmiomiesięczną córką w Niemczech. Małoletni powód ma obecnie 15 lat i jest uczniem ósmej klasy – gimnazjum. P. C. (1) jest alergikiem (alergia na kurz, pleśń, grzyby i rośliny) oraz ma astmę oskrzelową. Wymaga stałej opieki lekarskiej oraz farmakologicznej. Z tego powodu, małoletni P. C. (1) zaprzestał uczęszczania na zajęcia sportowe. W tej chwili, małoletni uczęszcza na dodatkowe zajęcia z języka niemieckiego, co kosztuje 120 euro miesięcznie, a także na korepetycje z matematyki, chemii i historii, których koszt wynosi 110 euro miesięcznie, ponieważ druga połowa opłaty jest dotowana przez państwo.

Przedstawicielka ustawowa małoletniego powoda jest obecnie zarejestrowana jako osoba bezrobotna i pobiera zasiłek w wysokości 950 euro miesięcznie. Wspólnie z dziećmi zamieszkuje w mieszkaniu socjalnym, za które płaci 610 euro miesięcznie. Ponadto, opłaca energię elektryczną w wysokości 112 euro miesięcznie. Na małoletnie dzieci otrzymuje zasiłki rodzinne w kwotach po 184 euro miesięcznie. Przedstawicielka ustawowa małoletniego powoda nie pozostaje w związku, jest samotną matką, a ojciec młodszej córki łoży na jej utrzymanie alimenty w kwocie po 150 euro miesięcznie. Dodatkowo, otrzymuje ona alimenty przekazywane przez komornika sądowego na rzecz małoletniego P. C. (1). W ocenie, matki małoletniego koszty jego utrzymania wynoszą około 300 – 400 euro miesięcznie bez wyżywienia.

Dowód:

- zeznania przedstawicielki ustawowej M. P. (k.21v-22).

Pozwany P. C. (2) nadal jest zatrudniony w Zakładzie (...) sp. z o.o. w Ż. na czas określony do dnia 31 grudnia 2018 roku w pełnym wymiarze czasu pracy. Wynagrodzenie netto pozwanego wynosi 2.270,00 złotych miesięcznie,

z czego 60% jest zajęta przez komornika sądowego z uwagi na zadłużenia alimentacyjne. W efekcie, pozwany otrzymuje wynagrodzenie w kwocie około 900,00 złotych miesięcznie. Zadłużenie alimentacyjne pozwanego wynosi około 12.000,00 złotych na rzecz małoletniego powoda, innych zadłużeń pozwany nie posiada. Alimenty bieżące są płacone regularnie. Pozwany nie posiada innych dzieci na utrzymaniu. Obecnie pozostaje w konkubinacie. Konkubina pozwanego pracuje na 1/2 etatu w sklepie i zarabia około 1.000,00 złotych netto miesięcznie. Pozwany wraz z partnerką zamieszkuje w mieszkaniu komunalnym, którego jest głównym najemcą. Za czynsz płaci 400,00 złotych miesięcznie, poza tym opłaca rachunki za energię elektryczną – około 100,00 złotych miesięcznie, gaz – 85,00 złotych miesięcznie, jak również musi zakupić opał na sezon zimowy.

Pozwany kontaktuje się z synem podczas jego pobytów w Polsce, kupuje mu wówczas prezenty lub też składa się na ich zakup ze swoim ojcem.

Dowód:

- zaświadczenie o dochodach z dnia 28.12.2015 roku (k.15),
- rachunki pozwanego (k.16-18),
- zeznania pozwanego P. C. (2) (k.20v-21).

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo, jako całkowicie bezzasadne, należało oddalić w całości.

W przedmiotowej sprawie, przedstawicielka ustawowa małoletniego powoda P. C. (1) domaga się podwyższenia alimentów na rzecz małoletniego syna z kwoty 500,00 złotych miesięcznie do kwoty 900,00 złotych miesięcznie, uzasadniając to wzrostem kosztów utrzymania małoletniego powoda z uwagi na stwierdzoną u niego alergię i astmę oskrzelową. Zdaniem, matki małoletniego powoda, koszty utrzymania dziecka wynoszą ją obecnie 300 – 400 euro miesięcznie bez kosztów wyżywienia, a rząd niemiecki nie refunduje już kosztów leczenia małoletniego, które wynoszą około 100 euro miesięcznie.

Zgodnie z treścią art.138 kro, w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego.

Omawianym w tym przepisie zagadnieniem zajął się między innymi Sąd Najwyższy w uchwale Pełnego Składu Izby Cywilnej i Administracyjnej w dniu 16 grudnia 1987 r. (M.P. z 1988 r. Nr 6, poz. 60) w punkcie VII, w którym stwierdził, że „Potrzeby uprawnionego oraz możliwości zobowiązanego ulegają zmianie; tym samym może ulegać zmianie wysokość alimentów. Dlatego w razie zmiany stosunków zarówno uprawniony, jak i zobowiązany mogą żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego (art.138 k.r.o.). Zmiana stosunków może prowadzić do uchylecia obowiązku alimentacyjnego bądź do podwyższenia lub obniżenia alimentów. (...) Obniżenie alimentów uzasadnia zmniejszenie się potrzeb uprawnionego lub pogorszenie sytuacji majątkowej i materialnej zobowiązanego”.

W myśl natomiast, postanowienia Sądu Najwyższego z 19 lipca 1974 roku (II CO 9/74, LEX nr 7560), „Powództwo o zmianę przewidziane w art.138 k.r.o. wchodzi w grę w razie zmiany stosunków. Przez pojęcie "stosunków" w tym wypadku należy rozumieć okoliczności istotne z punktu widzenia ustawowych przesłanek obowiązku alimentacyjnego i jego zakresu (np. art. 133 i 135 k.r.o.). Zmiana zatem "stosunków" tak pojmowanych, bez potrzeby zajmowania się zagadnieniami szczególnymi, jest zmianą okoliczności, od których zależy istnienie i zakres obowiązku alimentacyjnego.” Przy ocenie, czy zachodzą przesłanki do zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego w myśl art.138 kro, należy brać pod uwagę wszelkie okoliczności mogące świadczyć o zmianie stosunków, a zwłaszcza możliwości zarobkowych i majątkowych stron (wyrok SN z dnia 26.03.1969 r., III CRN 54/69, LEX nr 6480).

Po dokonaniu, szczegółowej analizy materiałów zgromadzonych w sprawie III RC.380/13, w którym to postępowaniu strony zawarły ugodę w przedmiocie wysokości alimentów na rzecz małoletniego powoda P. C. (1), ustalając je na kwotę 500,00 złotych miesięcznie, Sąd nie dopatrywał się po stronie pozwanego P. C. (2) jakichkolwiek zmian w jego sytuacji zawodowej, rodzinnej, zdrowotnej i materialnej. Pozwany, podobnie jak w trakcie poprzedniej sprawy, jest zatrudniony w Zakładzie (...) sp. z o.o. w Ż. i jego dochody netto wynoszą około 2.270,00 złotych. Podobnie, jak uprzednio, komornik sądowy potrąca pozwanemu z pensji 60% na poczet zaległości alimentacyjnych na rzecz małoletniego powoda. W efekcie, pozwanemu pozostaje kwota około 900,00 złotych miesięcznie, z czego około 600,00 złotych pozwany wydaje na opłaty związane z mediami i czynszem. Tym samym, na koszty związane z utrzymaniem i innymi opłatami pozostaje mu około 300,00 złotych miesięcznie. Pozwany żyje na skromnym poziomie tylko dlatego, że pozostaje w związku partnerskim, a jego konkubina osiąga dochody z pracy na 1/2 etatu w wysokości około 1.000,00 złotych. Prowadzone postępowanie egzekucyjne przeciwko pozwanemu oznacza, że uiszcza on bieżące alimenty regularnie, a dodatkowo spłaca powstałe zaległości na rzecz syna, jak i funduszu alimentacyjnego. Podkreślić należy, że pozwany nie ma innych zobowiązań finansowych oraz że chce spłacić powstałe z jego winy zaległości alimentacyjne i nie ukrywa swojego dochodu przed komornikiem, np. poprzez zatrudnienie w tzw. szarej strefie, co jest zjawiskiem nagminnym wśród dłużników alimentacyjnych.

Z kolei, sytuacja materialna i socjalna przedstawicielki ustawowej małoletniego powoda uległa zmianie od października 2013 roku. Przede wszystkim zaznaczyć należy, że M. P. wyjechała wraz z małoletnim powodem do Niemiec we wrześniu 2013 roku z zamiarem pozostania tam na stałe. Tym samym, zrezygnowała ze statusu osoby bezrobotnej na terenie Polski – nie miała uprawnień do pobierania zasiłku oraz zaprzestała pobierania zasiłku rodzinnego dla syna w kwocie 106,00 złotych. Przed wyjazdem, przedstawicielka ustawowa małoletniego powoda utrzymywała się jedynie z zasiłku rodzinnego na syna oraz z alimentów, które otrzymywała z funduszu alimentacyjnego. Zamieszkiwała wspólnie z matką. Tymczasem, na terenie Niemiec otrzymała ona mieszkanie socjalne, jak również zarejestrowała się jako osoba bezrobotna i pobiera zasiłki rodzinne na siebie i dzieci w łącznej wysokości 955,00 euro miesięcznie. Przedstawicielka ustawowa małoletnich uzyskiwała zatem stały dochód na własne utrzymanie. Jak wynika z zeznań matki małoletniego powoda, korzysta ona również z innych przywilejów socjalnych, np. dofinansowanie korepetycji dla powoda. Przyznała ona również, że do dwunastego roku życia korzystała także z całkowitej refundacji kosztów leczenia powoda w związku ze stwierdzoną u niego alergią i astmą oskrzelową. Co więcej, przedstawicielka ustawowa małoletniego powoda zdecydowała się na posiadanie kolejnego dziecka, na które otrzymuje alimenty od jego ojca jedynie w wysokości 150,00 euro miesięcznie.

W toku postępowania, matka małoletniego powoda przyznała, że koszty utrzymania powoda wynoszą 300 – 400 euro miesięcznie bez wyżywienia. Jednocześnie podała, że małoletni uczęszcza na kurs języka niemieckiego i korepetycje z trzech przedmiotów (po 100 euro miesięcznie) i ponosi koszty leczenia dziecka również w kwocie 100 euro miesięcznie. Zdaniem, przedstawicielki ustawowej małoletniego powoda, okoliczność, że powód choruje na astmę oskrzelową i alergię nie była brana pod uwagę w 2013 roku. Trudno zgodzić się z przedstawicielką ustawową małoletniego powoda, albowiem z treści protokołu z dnia 1 października 2013 roku, w sprawie III RC.380/13, wynika, że kwestia alergii małoletniego powoda była podnoszona. Poza tym, matka małoletniego nie udokumentowała, jaka opieka lekarska jest niezbędna oraz ile w rzeczywistości wynoszą koszty leczenia dziecka w skali miesiąca. Do akt zostały dołączone informacje w języku niemieckim, z których również nie wynika, jakie są koszty leczenia powoda i czy w rzeczywistości są one niezbędne. Podkreślenia wymaga fakt, że w Polsce leki alergiczne można zakupić po niższych cenach, a powódka, z uwagi na częste wizyty w Polsce, również ma taką możliwość.

Nie można również nie zauważyć, że matka małoletniego powoda nadal ma status osoby bezrobotnej, z tą zmianą, że w Niemczech przysługuje jej zasiłek. Fakt ten jednak nie stoi na przeszkodzie, aby M. P. nie mogła podjąć zatrudnienia, tym bardziej, że ukończyła studia (jeszcze w Polsce) na kierunku kosmetologia oraz podawała, że może pracować w zawodzie fizjoterapeuty i w tym celu ukończyła kurs języka niemieckiego, który sfinansowała jej agencja pracy w Niemczech. Posiadanie siedmiomiesięcznej córki również nie uniemożliwia matce małoletniego podjęcia pracy, skoro może skorzystać z szerokiej oferty socjalnej, którą oferuje samotnym matkom państwo niemieckie. Podjęcie zatrudnienia przez matkę małoletniego powoda niewątpliwie poprawiłoby sytuację finansową całej rodziny

i umożliwiłoby im życie na poziomie wyższym niż minimum socjalne, które gwarantują zasiłki na dzieci i z tytułu bezrobocia.

Mając na uwadze powyższe, Sąd uznał, że przedstawicielka ustawowa małoletniego powoda nie wykazała, aby usprawiedliwione potrzeby małoletniego znacznie wzrosły od października 2013 roku, zaś możliwości zarobkowe pozwanego P. C. (2) nie uległy zmianie. Kwota alimentów – 500,00 złotych miesięcznie – jest kwotą stosunkowo wysoką w relacji do uzyskiwanych przez pozwanego dochodów, jak i możliwości zarobkowych na terenie powiatu (...). Ponadto, pamiętać również należy, że matka małoletniego również ma możliwości zarobkowe, których nie wykorzystuje, a tym samym, nie przyczynia się do utrzymania małoletniego syna w przypadającym na nią udziale.

Reasumując, na podstawie art.138 kro w zw. z art.135§1 kro, Sąd oddalił powództwo o podwyższenie alimentów w całości, stąd orzeczono jak w sentencji wyroku.